

for Vandforsyningsanlæg. Denne Kommission afgav Betænkning Aaret efter, og dens Arbejde resulterede i en enstemmig Indstilling til Ministeriet. Blandt Indstillingens Aktstykker er et udarbejdet Lovforslag, og det er i alt væsentligt dette Lovforslag, der herved fremsættes for det høje Landsting. Udvalgets Medlemmer var Vej- og Vandsynsassistent P. Berntsen, Direktør for Københavns Vandforsyning H. Borum, Stadsingeniør i Horsens V. G. F. Bryndum, Landinspektør O. Budtz, Professor, Dr. med. L. S. Fridericia, Borgmester i Slagelse H. P. Hansen, Professor, Direktør A. Lütken, Ingeniør, cand. polyt. Sverre Malm, Proprietær F. G. Piper og Professor Dr. phil. K. Rørdam. Kontorchef i Indenrigsministeriet Hr. Haugen-Johansen var Formand for Udvalget, og dettes Sekretær var cand. jur. Alf Jensen. Udvalget naaede til fuldstændig Enighed, hvilket maa siges at være overordentlig heldigt i et Tilfælde som dette, hvor særdeles vanskelige Spørgsmaal har været drøftet. I den Betænkning, Udvalget har afgivet, er der gjort udførlig Rede for, hvorledes den gældende Ret vedrørende Vandforsyningsanlæg er, og der findes adskillige Aktstykker i Betænkningen, som giver fyldige Oplysninger om hele det Forhold, her er Tale om. Da denne Betænkning allerede har været tilgængelig for Offentligheden i et Par Aar og, saa vidt jeg ved, ogsaa har været omdelt til Rigsdagens Medlemmer, kan jeg afholde mig fra at komme ind paa alle Enkeltheder og Detailspørgsmaal Lovforslaget vedrørende og nøjes med i store Træk at gøre Rede for, hvad det er, Sagen drejer sig om.

Den første særlige Lov om Vandforsyning, vi fik her i Landet, er Loven af 30. November 1857, som blev givet for at sikre de københavnske Vandværker. Siden den Tid er der foregaaet en betydelig Udvikling baade i Købstæderne og i Landkommunerne, og der er oprettet en Mængde Vandforsyningsanlæg. Da Betænkningen blev afgivet, var Forholdet det, at 70 Købstæder havde særlige Vandværker, og der fandtes ikke mindre end 1200 Vandværker ude i Landkommunerne. Det er navnlig Landkommunerne, der i de senere Aar har haft en stærk Udvikling paa dette Omraade. Jeg skal saaledes nævne, at i Aaret 1900 var der kun 62 landkommunale Vandværker, men ved Betænkningens Afgivelse var der ca. 1200. Det vil altsaa sige, at der i Løbet af 22 Aar er tilvejebragt mellem 1100 og 1200 landkommunale Vandværker her i Landet. Dette

er jo et stærkt Vidnesbyrd om, at det har været nødvendigt at gribe regulerende ind i Forholdet mellem de offentlige Interesser, der maatte varetages, naar Anlæg af Vandværker skulde finde Sted, og de Interesser, som var af mere privat Karakter. Det har ikke kunnet undgaas, at der i Tidens Løb har været forskellige Interessesætninger fremme, og ved en enkelt Lejlighed har det endogsaa været nødvendigt i den Anledning at foranledige Lovgivningsmagten til at træde i Virksomhed. En af de mest prekære Situationer, man i dette Forhold har staaet overfor, forelaa i 1914. I Foraaret 1914 blev Københavns Vandforsyning alvorlig truet, idet Beboerne ude i Hedehusene, efter at de havde faaet deres eget Vandværk, benyttede de tidligere Drikkevandsbrønde til Afledning af Spildevand og til Affaldsgruber f. Eks. for Slagteriaffald, i forskellige Tilfælde ogsaa for Latrin. Og da Forholdet nu var det, at Københavns Vandindvindingsanlæg netop fik Vand fra vandførende Lag, som staaar i Forbindelse med disse gamle Brønde i Hedehusene, blev Resultatet, at Københavns Vandværk kom i den Situation ikke længere at kunne levere rent Drikkevand til Beboerne i København, saa der ligefrem var Fare for Københavns Vandforsyning. Da Københavns Magistrat ikke turde paatage sig Ansvaret for det her opstaaede Forhold og i Virkeligheden ikke kunde foretage sig noget, henvendte den sig til Indenrigsministeriet, og paa Grundlag af denne Henvendelse fra Københavns Magistrat fremsatte Indenrigsministeriet derefter Forslag til en midlertidig Lov gaaende ud paa en Ændring af Loven af 1896. Dette Forslag til en midlertidig Lov blev ogsaa vedtaget og blev stadfæstet den 13. Juni 1914. Der har senere været andre Interessekonflikter fremme, men ikke i saa stor en Udstrækning og ikke af en for et enkelt Vandværk, i alt Fald ikke for noget større Vandværk, saa faretruende Karakter, men der har dog været mindre Uoverensstemmelser baade her og der, og det skønnedes da i 1921 paakrævet at faa nedsat en Kommission, for at man kunde tage endeligt Standpunkt til hele dette for Befolkningen meget store og vigtige Spørgsmaal; og saa blev altsaa Kommissionen af 1921 nedsat. Den arbejdede meget hurtigt og udarbejdede et bestemt Forslag, som dens Medlemmer alle stod inde for. Det er dette Forslag, jeg hermed tillader mig at fremsætte for det høje Ting, og det er mit Haab, at Landstinget vil vedtage det i væsentlig samme